

Länsstyrelsen
Västerbotten

Yttrande

1 (4)

Datum
2022-10-27

Diarienummer
512-6219-2022

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av natur

Er beteckning: M2022/01470

Övergripande synpunkter

Länsstyrelsen anser att EU-kommissionens förslag till förordning om restaurering av naturmiljöer är väl motiverat. En lag om restaurering är en av hörnstenarna i EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 och skulle innebära rättsligt bindande mål för restaurering uppdelat per ekosystem. Förslaget ligger i linje med det arbete som redan bedrivs i enlighet med t.ex. Art- och habitatdirektivet, Fågeldirektivet och Vattendirektivet.

Det som talar för en restaureringslag är bland annat följande:

- Det finns ett **mycket stort behov av restaurering** av naturtyper och arter för att hejda förlusten av biologisk mångfald. Alla utvärderingar visar att målen för biologisk mångfald inte nås. Det gäller såväl på europeisk som nationell och regional nivå. Länsstyrelsen konstaterar till exempel i senaste bedömningen av miljömålet ”Ett rikt växt- och djurliv” att möjligheten är liten att nå målet till 2030.
- **Genomförda åtgärder har hittills inte varit tillräckliga.**
- Det finns i många fall betydande **synergier mellan åtgärder för biologisk mångfald och klimatanpassning samt för att motverka klimatförändringarna**. Inom flera av naturmiljöerna, till exempel våtmarker men också skogsmark och hävdade marker, har restaureringsåtgärder en stor potential att förbättra såväl bindning av koldioxid som för klimatanpassning.
- Stabila ekosystem i gott skick är **en förutsättning för många ekosystemtjänster**. Mer variation i jordbrukslandskapet förbättrar tillståndet för pollinerare med potentiell nytta för livsmedelsproduktion, ökad mängd grönområden i urbana miljöer sänker temperaturen sommartid och så vidare.

Omfattning och genomförande

Kommissionens förslag är ambitiöst och det är ingen tvekan att för Sverige innebär de föreslagna restaureringsåtgärderna ett omfattande arbete. Detta då det är stora arealer som inte har tillfredsställande status. Länsstyrelsen ser att

- mycket av **restaureringsåtgärderna borde redan nu genomföras enligt befintliga EU-förordningar**. Ett genomförandeunderskott inom dessa direktiv medför att betinget enligt restaureringslagen blir större.
- vi har sedan tidigare **goda erfarenheter av att genomföra restaurering av olika naturtyper**. Exempelvis flottledsrensade vattendrag, skogar och våtmarker för att nämna några av de med störst omfattning. Detta har hittills främst skett i skyddade områden.
- de angivna procentsatserna innebär att **betydande arealer måste restaureras och det ska på relativt kort tid**. Samtidigt är arbetet långsiktigt och sträcker sig årtionden framåt i tiden.
- det i nuläget inte är möjligt att bedöma vad förslaget innebär i Västerbottens län men det **kommer att kräva aktiva åtgärder i en helt annan storleksordning än vad som utförts hittills**. Åtgärder kommer dessutom i hög grad att krävas utanför de områden där staten har rådighet, det vill säga **på mark som ägs av privatpersoner eller bolag**.
- det är viktigt att **åtgärder styrs till där de gör mesta möjliga nytta**, samtidigt som man minimerar en negativ påverkan på andra mål. Åtgärder bör exempelvis inte göras om det på grund av storskaliga problem (exempelvis klimatförändringar) inte finns förutsättningar att lyckas.
- restaurering bör i första hand **prioriteras till miljöer och arter som inte har en god bevarandestatus**.
- den **gröna infrastrukturen** är naturlig utgångspunkt för åtgärder och ett sätt att få mer effekt av arbetet.
- förslagen kommer att kräva **nya incitament och nya ersättningsmodeller** för att kompensera för inkomstbortfall eller ökade kostnader.

- **samhället som helhet kommer att behöva involveras** och fler samhällssektorer engageras om åtgärder i den här storleksordningen ska kunna genomföras. Restaurering av naturtyper i hela landskapet är inte bara myndigheternas ansvar utan det behöver utvecklas en affärsmodell där även kommuner, företag, ideella organisationer och privatpersoner kan utföra åtgärder.
- **finansieringen av åtgärderna behöver utvecklas** och där bör man se över modeller där berörda markägare kan ges intäkter för att utföra naturvårdsriktade åtgärder eller bedriva hållbart brukande som gynnar ekosystemtjänster.
- **en nationell restaureringsplan** behöver tas fram för att styra arbetet. Att ta fram en sådan restaureringsplan kommer ställa höga krav på samverkan med alla berörda sektorer på både nationell och regional nivå. Den snäva tiden för detta arbete kommer att vara en utmaning/flaskhals för arbetet.

Konsekvenser

Det är svårt att på ett uttömmande sätt bedöma förslagets konsekvenser, då de bygger på hur man ska bedöma ett flertal definitioner som i nuläget är svåra att uttolka. Länsstyrelsen anser att:

- många **detaljer i förslaget till förordning behöver förtydligas** mer. Exempelvis definitioner om vilka restaureringsåtgärder som får räknas med, hur restaurerade arealer ska beräknas eller hur målnivåerna ska tolkas. Som ett exempel innebär brister i definitionerna att andelen grönyta i urbana miljöer ska öka med orimligt stor areal för vissa kommuner. Länsstyrelsen förutsätter att sådana saker kommer att redas ut under vidare beredning av förslaget och senast under arbetet med att ta fram en nationell restaureringsplan.
- som lagförslaget är skrivet är det **risk för konflikt med andra samhällsekonomiska mål eller resurser**. Målkonflikter på kort sikt kan exempelvis vara livsmedelsproduktion, produktion av skogsråvara och biobränslen samt energiproduktion. Det kan även gälla även om det på längre sikt uppvägs genom att andra kostnader undviks, genom klimatanpassning, förbättrade ekosystemtjänster i stabila ekosystem och så vidare.
- de **ekonomiska konsekvenserna** för enskilda personer och företag kan i vissa fall vara betydande.

- en **noggrann samhällsekonomisk konsekvensanalys behöver därför göras**, inte minst på regional nivå.

Kunskap och rapportering

De nationella restaureringsplanerna kommer att bli mycket viktiga instrument för att styra åtgärderna till rätt plats och rätt miljöer.

Länsstyrelsen anser att:

- det kommer att **krävas bättre kunskap** på en rad områden för att kunna utforma och genomföra restaureringar i stor skala. Även om mycket kunskap redan finns eller går att ta fram med modern teknik måste mer information fram för att kunna planera åtgärderna och för att följa upp resultatet.
- **för många naturtyper och arter behövs bättre underlag om tillstånd/status och var det är behov av restaurering.** Till exempel är varken naturtyp eller bevarandetillstånd beskrivet för skogsbrukets frivilliga avsättningar. Dessa utgör ett mycket viktigt bidrag till bevarandet av de skogliga naturtyperna samtidigt som de i hög grad är lämpliga för restaurering.
- det behövs i flera fall **bättre kunskap om effekten av olika restaureringsmetoder.**
- det är mycket bra att förslaget lyfter **tekniska lösningar som ett sätt att effektivisera uppföljning och rapportering.** Länsstyrelsen använder sedan länge fjärranalys med hjälp av satelliter och drönarfotografier, vilket avsevärt underlättar uppföljningar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Jonas Grahn som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Björn Jonsson deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.